

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Sayı : 2806
Tarih : 21.06.2019

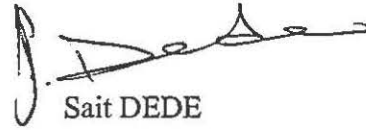
Türkiye Büyük Millet Meclisi -
KÜTÜPHANE VE ARŞİV
HİZMETLERİ BAŞKANLIĞI
Tarih: 21.06.2019 16:02
Sayı: -120.10-E.00000491943

E.00000491943

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Olağanüstü Hal (OHAL) kapsamında çıkarılan Kanun Hükmünde Kararname ile Demokratik Bölgeler Partisinden seçilen belediye başkanının yerine 19 Aralık 2016 tarihinde dönemin Yüksekova Kaymakamı Mahmut Kaşıkçı, İçişleri Bakanının talimatıyla kayyum olarak atanmıştır. Atanan kayyum yasal mevzuata aykırı olarak belediyeyi büyük bir borç batağı altında bırakmıştır. Belediyeyi, bir kamu kuruluşu olarak yapması gereken asli görevleri olan kamu hizmetini dahi yürütemez duruma getirerek, kanuna aykırı bir şekilde aldığı belediye meclisi kararlarıyla belediyenin kamu tüzel kişiliğinin sona ermesine neden olacak usulsüzlükler gerçekleştirmiştir. Aynı şekilde yapılan kanun dışı borçlandırmalar sebebiyle belediye çalışanlarının maaşları ve ücretleri 31 Mart 2019'dan beri ödenememektedir. Yüksekova Belediyesi'ne atanan kayyumların, görevleri süresince belediye harcamaları, borçlar, alınan krediler, ihale projeleri, rehin verilen menkuller ve gayrimenkuller, hibe ettikleri taşınmazlar ve kayyum döneminde yapılan tüm iş ve işlemlerin araştırılması amacıyla Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis araştırması açılması için gereğini arz ve teklif ederim

Sait DEDE

Hakkâri Milletvekili

ÖZET GEREKÇE

Belediyeler; sakinlerinin mahalli müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere kurulan ve karar organı seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan idari ve mali özerkliğe sahip bir kamu tüzel kişiliklerdir. Bu bağlamda kanunların çizdiği sınırlar çerçevesinde elde edilen gelirler ve yine genel bütçeden aktarılan paylarla yapılması gereken kamu hizmetini yerine getirirler. Belediye gelirlerinin neler olduğu ve mali özerkliğinin sınırlarının çizildiği, yapılması gereken kamu hizmetleri için harcamaların hangi esaslarda ve sınırlarda yapılması gerektiği başta 5393 sayılı Belediye Kanunu olmak üzere; 5779 sayılı İl Özel İdarelerine ve Belediyelere Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay verilmesi Hakkında Kanun, 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında kanun olmak üzere birçok mevzuat hükmünde yasal bir takım şekli şartlara bağlanmış olup merkezi idarenin sıkı denetimi ve gözetimi altında yapılmaktadır. Öyle ki; belediye açısından büyük külfet yaratacak borçlandırıcı bir faaliyete girilmeden önce: örneğin içme suyu projelerinde olduğu

E.00000491943

gibi, 5393 sayılı kanunun 15. maddesinde belirtildiği üzere Danıştay'ın görüşü ve Çevre ve Şehircilik Bakanlığının kararıyla ilgili projeler faaliyete geçirilmektedir.

Yukarıda açık bir şekilde belirtilen yasal çerçeveye rağmen 19 Aralık 2016 yılında İçişleri Bakanlığı tarafından atanan kayyum; açıkça amaç, şekil, kapsam ve konu bakımından hukuka ve belediye kanuna aykırı olarak aldığı belediye meclisi kararlarına dayanarak iller bankasıyla sözleşmeler imzalayarak Yüksekova Belediyesi'ni zarara uğratmış ve belediyenin tüm menkul ve gayrimenkullerini rehnederek bir borç batağında bırakmıştır. Verilen ihaleler, ihale şartnameleri ve yapılan harcamalar ve bunlara dayanak sözleşmeler birçok kanunsuzluk içermekte, çoğu sözleşmede ihaleye esas teşkil edecek noktaların boş bırakıldığı ve yine iller bankası tarafından çekilen kredilerin geri ödenmesi noktasında 5779 Sayılı kanunun 7. maddesinin 4. bendine aykırı olarak gelen hissenin %40'nın değil %100'nün yani tamamının çekilen kredi borcu için kesileceği yönünde işlem tesis edilmiş ancak bu kanun dışı taahhüt 2017 yılında alınmış olmasına rağmen kayyum görevde olduğu sürece uygulanmamış olup 31 Mart 2019 tarihinde görevi seçilmiş belediye başkanının devralmasıyla uygulamaya konularak belediyenin genel bütçeden gelen bütün paylarına el konulmuştur. 31 Mart 2019 tarihi itibarıyla bünyesinde 300 çalışanı bulunan Yüksekova Belediyesinde çalışanların maaş ve ücretleri ödenememektedir. 2016 ve öncesinde toplam borcu 54.604.526,53 TL olan Yüksekova belediyesinin 31 Mart 2019 tarihi itibarıyla güncel borcu 680.884.955 TL'dir.

GEREKÇE

19. yüzyılda Van Vilayeti 'ne bağlı Hakkâri Livasının kazası olan Yüksekova, 1936'da ilçe statüsü kazanmıştır. Belediye tarafından belde sakinlerinin müşterek ihtiyaçları o tarihten günümüze kadar belediye tarafından yerine getirilmiş ve kimi dönemler ülkenin ekonomik durumundan kaynaklı dar boğazlarda dahi kamu hizmeti aksamadan yürütülmüştür. Geçmişten bugüne ilçe halkının ihtiyaçları ve önceliklerini esas alınarak belediye tarafından gerçekleştirilen kamu hizmetleri, geldiğimiz Haziran 2019 tarihi itibarıyla yapılamamaktadır. 19 Aralık 2016 tarihinde İçişleri Bakanlığı tarafından atanan kayyumun yaptığı gayri kanuni sözleşmeler, ihaleler, esnaf borçlanmaları, fahiş temsil giderleri, kurum borçlanmaları ve benzeri birçok kalemle ifade edinilebilecek harcamalarla, belediye bütçesinin içi boşaltılarak zarara uğratılmıştır. Yine tüm bu yapılan hukuksuzluklara ek olarak; belediyenin genel bütçeden gelen payının tamamına, kanunun açık hükmüne rağmen el konulmuş ve belediye tarafından ilçenin en ufak bir sorununa dahi çözüm bulmak bir tarafa, çalışanlarının maaş ve ücretlerini ödeyemez durumda bir belediye kayyum tarafından Yüksekova'da yaşayan insanlara bırakılmıştır. Kayyumun göreve geldiği ilk günden itibaren bütçe ve kalemlerde büyükşehir belediyelerinde dahi rastlanmayacak artışlar ve borçlanmalar gerçekleşmiştir.

27 Ocak 2017 tarihinde kayyum ve çalışan iki memurdan müteşekkil üç kişiden oluşan belediye meclisi Yüksekova Belediyesini borçlandıran kararlar almaya başlamış ve bu hukuksuz uygulama 31 Mart 2019 tarihine kadar devam etmiş, belediye ödeyemeyeceği miktarlarda borçlanmaya başlamıştır.

E.00000491943

Alınan borçlar tarihleri itibariyle aşağıda belirtildiği gibidir;

- 27 Ocak 2017 7 sayılı kararı ile; Kanalizasyon ve Yağmursuyu İnşaatı işinde kullanılmak için İller Bankası A.Ş.den 190.000.000,00 (yüz doksan milyon) TL kredi çekme yetkisi verilmiştir.
- 5 Haziran 2017 tarihli 25 sayılı kararla İçmesuyu inşaatı işlerinde kullanılmak için 72.000.000,00 (yetmiş milyon) TL. kredi çekme yetkisi verilmiştir.
- 5 Haziran 2017 tarihli 26 sayılı karar ile Rezerv alan Kanalizasyon inşaatı işinde kullanılmak üzere 18.000.000,00 (onsekizmilyon) TL. kredi çekme yetkisi verilmiştir.
- 5 Haziran 2017 tarihli 27 sayılı karar ile Rezerv Alan Yol İnşaatı yapım işlerinde kullanılmak üzere 12.000.000,00 (on iki milyom) TL .kredi çekme yetkisi verilmiştir.
- 7 Mart 2018 tarih ve 16 sayılı karar ile daha öncesinden tahsis edilen 190.000.000 (yüz doksan milyon) TL ödeneğe ek olarak 11.000.000,00 (on bir milyon) TL ek kredi çekme yetkisi verilmiştir.
- 7 Mart 2018 tarih ve 17 sayılı kararla çekilen 18.000.000 (on sekiz milyon) TL'in yeterli olmadığı ek maliyetlerle işin yürütülemez duruma geldiğinden bahisle 4.100.000 (dörtmilyonyüz) tl ek kredi çekme yetkisi verilmiştir.
- 8 Mart 2018 tarih ve 18 sayılı kararla Belediye hizmetlerinde kullanılmak üzere 4.000.000,00 (dört milyon) TL kredi çekme yetkisi verilmiştir.
- 2 Nisan 2018 tarih ve 20 sayılı kararla 3.500.000,00 (üç milyon beşyüz bin) TL faiz hariç gayri nakdi çekme kredi yetkisi verilmiştir.
- 5 Ekim 2018 tarih ve 50 sayılı karar ile ek 6.000.000,00 (altı milyon) TL ek kredi çekme yetkisi verilmiştir.
- 5 Ekim 2018 tarih ve 51 sayılı karar ile 38.000.000,00 (otuz sekiz milyon) TL ek kredi çekme yetkisi verilmiştir.
- 5 Ekim 2018 tarih ve 52 sayılı karar ile 3.000.000,00 (üç milyon) TL ek kredi çekme yetkisi verilmiştir.
- 5 Ekim 2018 tarih ve 54 sayılı karar ile 15.000.000,00 (on beş milyon) TL ek kredi çekme yetkisi verilmiştir.
- 18 Aralık 2018 tarih ve 62 sayılı karar ile 5.000.000,00 (beş milyon) TL kredi çekme yetkisi verilmiştir.

Teşekkülü bakımından kanunun aradığı şekli şartları gerçekleştirmeyen belediye meclisi kararlarıyla İller Bankası A.Ş. ile kredi sözleşmeleri imzalanmıştır. Yapılan sözleşmeler ve borçlanmaların tamamı 5393 sayılı Belediye Kanuna aykırı olarak alınmıştır. 5393 sayılı kanunun 68. maddesi belediye borçlanmalarının hangi şart ve koşullarda yapılacağını düzenlemiştir. Yine ilgili kanunun 68. maddesinin (d) bendinde Belediye ve bağlı kuruluşları ile bunların sermayesinin yüzde ellisinden fazlasına sahip oldukları şirketlerin, faiz dâhil iç ve dış borç stok tutarı, en son kesinleşmiş bütçe gelirleri toplamının 213 sayılı Vergi Usul Kanununa göre belirlenecek yeniden değerlendirme oranıyla artırılan miktarını aşamaz. Bu miktar büyükşehir belediyeleri için bir buçuk kat olarak uygulanır şeklindeki açık hüküm gerek İller Bankası A.Ş. ve gerekse Yüksekova Belediyesi'ne atanan kayyum tarafından yok sayılmış olup, hem belediye meclisi kararlarında hem de İller Bankası A.Ş. ile yapılan sözleşmelerde özellikle kanun maddesine atıf yapılarak ilgili maddenin uygulanmayacağını konusunda taraflar kendi aralarında anlaşmışlardır. Her iki kamu kurumunun temsilcileri yasaları uygulanmayacağı yönünde sözleşmeler imzalayıp Yüksekova Belediyesi'ni borçlandırmışlardır.

E.00000491943

Yine anılan belediye meclisi kararlarında 5779 Sayılı kanunun 7. maddesinin 4. bendine aykırı olarak işlem yapılması noktasında kayyum yetkilendirilmiş ve İller Bankası A.Ş. ile yapılan kredi sözleşmelerinde 5779 Sayılı kanunun 7. maddesinin 4. bendinin uygulanmayacağı ve belediyeye gelen payın tamamına geri ödemeler için el konulacağı yönünde hüküm eklenmiştir. Böylelikle 5779 sayılı kanunun 4. bendinde yer Hazine alacakları için yapılacak kesintilerin genel bütçe vergi gelirleri tahsilâtı toplamı üzerinden, il özel idareleri ve belediyeler adına aylık olarak ayrılacak tutara oranı, yüzde 40'ı aşamaz ibaresi taraflar arasında imzalanan sözleşmelerle yasaya aykırı olarak iptal edilmiştir. İmzalanan tüm kredi sözleşmelerinde açıkça "kredi kullanıcısının Maliye Bakanlığı ve Banka (İlbank) tarafından dağıtılan yasal paylarının mevzuatta kısıtlama getirilse dahi tamamının kredi borcundan mahsup edileceği" hükmü yer almaktadır. Kamu kuruluşlarının kendi aralarında yaptıkları sözleşmelerde kanunu tanımayacakları yönünde ibareler ve şartlar eklemeleri hukuk devletinde rastlanılacak bir durum değildir.

Göreve geldiği tarihten itibaren Yüksekova Belediyesi'ne atanan kayyumun gerçekleştirdiği işlemlerin tamamı kanuna aykırı olup, yapılan işlemler bütünüyle belediye aleyhine üçüncü kişiler ve kurumlar lehine işlemlerdir. Belediyeyi borç batağı altında bırakan bir diğer işlem de Yüksekova Rezerv Alan Yol İnşaatı Yapım işidir. Yüksekova (Hakkari) Rezerv Alan Yol İnşaatı Yapım İşinin -finansman ihtiyacının %100'lük kısmı 5233 Terörden Zarar Gören Belediyelerin Rezerv Alan Kentsel Dönüşüm Hesabından karşılanacaktır-ibaresine rağmen sözleşmeye aykırı olarak genel bütçeden gelen payla karşılanmıştır.

18 Aralık 2019 tarihinde alınan encümen kararı doğrultusunda faizler ve KDV hariç olmak üzere şehir içi aydınlatma direkleri 4.050.000,00 (dört milyon elli bin) TL'ye ihale edilmiştir. Bunun sonucunda 216 adet aydınlatma direği yapılmıştır. Böylece KDV ve İller Bankası'ndan ilgili iş için çekilen ödeneğin faizi hariç olmak üzere her bir direk için 18.750,00 (onsekizbin yediyüz elli) TL harcanmıştır. KDV ve yasal faizin de eklenmesiyle tek bir aydınlatma direğinin Yüksekova halkına maliyeti 40.000,00 (kırk bin) TL'yi bulmaktadır. Yine kayyum öncesi 2015 ve 2016 yıllarında teşrifat ve temsil gideri olarak 37.021,00 (otuzyed bin yirmibir) TL bütçeden harcanmışken bu miktarın bir yıl sonrasında 15 kat artarak 587.252,06 (beşyüz seksenyedi bin ikiyüz elliiki lira altı kuruş) TL olması düşündürücü olup, hayatın olağan akışına aykırıdır. Siyasetten gelen seçilmiş bir belediye başkanın on beş katı bir harcama yapan devlet memuru statüsüne haiz bir kayyumun teşrifat ve temsil giderleri ayrıca inceleme ve araştırmayı gerektirmektedir.

Finansmanının İller Bankası A.Ş.tarafından gerçekleştirildiği; yüklenicisinin ve ihaleye veren yatırımcısının Çevre Şehircilik Bakanlığı olduğu Yüksekova'yı bir şantiye alanına çeviren alt yapı ve içme suyu çalışmaları 31 Mart 2019 tarihinden itibaren durdurulmuş olup, yapılmayan alt yapı ve kanalizasyon harcamalarının henüz kesin kabulleri yapmayan Yüksekova Belediyesi'ne ve ilçede yaşayan yurttaşlara yükletilmesi izahtan varestedir.

Hukuk devletinde idarenin yaptığı bütün işlem ve eylemler yargısal denetime tabidir. Göreve atıldığı tarihten itibaren yukarıda kısaca izah etmeye çalıştığımız ancak özetlediğimizden çok daha fazla kanunsuzluk içeren Yüksekova Belediyesi'ndeki kayyum uygulamalarını araştırmak üzere TBMM'de bir araştırma komisyonu kurulması elzemdir. Yüksekova belediyesi üç aydır çalışanlarına maaş ve ücret ödeyememektedir. Yüksekova Belediyesinin 83 personeline ödenemeyen kredilerden dolayı bankalar tarafından ihtar çekilmiştir bu sayı giderek artacak, çözüm bulunmaması halinde tek geçim kaynakları aldıkları maaş ve ücret olan memurlar ve işçiler yaşamsal ihtiyaçlarını dahi karşılayamayacak

E.00000491943

duruma gelecektir. Yarım bırakılan alt yapı çalışmalarından dolayı ilçe bir şantiye alanına çevrilmiş yaşanılmaz bir durumda bırakılmıştır. Belediyenin elektrik şirketine olan borcunu ödeyememesinden dolayı elektriklerinin kesilmesi ve dolayısıyla ilçeye su veren şebekelerin enerji kesintilerinden dolayı çalışamaması durumunun yakın bir zamanda gerçekleşmesi söz konusudur. Tüm bu bilgiler ışığında bir kamu kuruluşu olan Yüksekova Belediyesi'ni yolsuz ve usulsüz işlemeliyle zarara uğratanların tespit edilerek ortaya çıkarılması ve Yüksekova Belediyesi'nin ve dolayısıyla ilçede yaşayan yurttaşların sorunlarının çözümü için Anayasa'nın 98'inci ve içtüzüğün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını teklif ve arz ederim.

E.00000491943

1	ŞEVİN ÇOŞKUN	MUŞ	
3	HABİP EKSİK	İĞDIR	
4	DİLŞAT CANBAZ KAYA	İSTANBUL	
5	OYA ERSOY	İSTANBUL	
6	ZÜLEYHA GÜLÜM	İSTANBUL	
7	EROL KATIRCIOĞLU	İSTANBUL	
8	HÜDA KAYA	İSTANBUL	
9	ALİ KENANOĞLU	İSTANBUL	
10	ZEYNEL ÖZEN	İSTANBUL	
11	MUSA PİROĞLU	İSTANBUL	
12	AHMET ŞIK	İSTANBUL	
13	MURAT ÇEPNİ	İZMİR	
14	SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ	İZMİR	
15	ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU	KOCAELİ	
16	TUMA ÇELİK	MARDİN	
17	EBRÜ GÜNAY	MARDİN	
18	MAHMUT TOĞRUL	GAZİANTEP	
19	PERO DUNDAR	MARDİN	
20	RIDVAN TURAN	MERSİN	